

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trelori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Procesul pentru mănăstiri.

— Sentința tablei regești din Budapesta. —

(Fine).

Caracterul arhitectonic al mănăstirilor și al celorlalte monumente, apoi limba acestora și a conducerii și administrării interne a mănăstirii, asemenea nu poate se fie decizătoare, pentru că în proces nu s'au ivit date, că în epoca în care s'au zidit bisericile mănăstirilor din acțiune, caracterul arhitectonic al bisericilor popoarelor greco-orientale, deci de aceeași lege, s'ar fi orientat după naționalitatea separată sârbă și română; mai departe, pentru că preponderanța limbii din singuraticile opuri și monumente scrise, în epoca aceea, în care viața bisericească era diriguată de mitropolia din Carloveț, de limbă bisericească sârbă, nu e acomodată pentru stabilirea caracterului adevărat al instituțiilor bisericești; și în fine, pentru că nici limba vieții interne și a administrației din singuraticile mănăstiri nu poate oferi date pentru cristalizarea caracterului original naționalist, fiindcă din faptul, că monahii, cari vorbeau sârbește, și-au compus în sârbește actele lor oficioase după secole dela înființarea mănăstirilor, de bună seamă la dispoziția unilaterală a factorilor supremi din biserică sârbă, nu se poate deduce, că mănăstirile au fost înființate la timpul sau spre scopurile naționalității sârbești, cu atât mai puțin, cu cât în procesul pentru mănăstirea Hodoș-Bodrog, acționarii din acest proces au dovedit cu documentele alăturate sub P,p și O/o, că nici limba de administrație sârbească nu a fost exclusivă în mănăstiri.

În sfârșit, ce se atinge de naționalitatea călugărilor, nici ea nu poate se fie decizătoare de cauză, pentru că conspectele alăturate, în privința aceasta se refer toate la timpul, când mănăstirile au stat în serviciul comun al ambelor naționalități, deosebirea deci după naționalitate dintre călugări arată cu atât mai puțin, că mănăstirea unde a aparținut, cu cât este dovedit din cuprinsul documentului la care s'a făcut provocare mai sus și care e alăturat sub R.) la replica de sub XIV, din partea acționatorilor din procesul acesta, în procesul pentru mănăstirea Hodoș-Bodrog, că la alegerea preoțimii din mănăstire, deosebirea de naționalitate nu s'a făcut, iar mai marii mănăstirii au trebuit se cunoască, atât limba sârbă, cât și cea română; e dovedit deci, că preoții și călugării de deosebire naționalități și instituțiilor bisericești, în comun întrebuințate, au stat la dispoziția întregii biserici, nu numai la a unei grupări a aceleia, deosebită după naționalitate.

Dar cumcă peste tot în biserică încă și în trecutul apropiat nu a fost în uz să se deducă din naționalitatea bărbaților bisericești din singuraticile oficii naționalitatea bisericii înseși, se

vede din faptul întărit cu documentul de sub R.) amintit mai sus, că la timpul sau episcopul greco-oriental de naționalitate română din Bucovina a fost ales în persoana arhimandritului dela mănăstirea Covilului, considerată totdeauna de sârbească, deci ca episcop al poporului de naționalitate română; iar mai departe, după opul nemțesc al baronului Andreiu Șaguna «Istoria bisericii greco-orientale», alăturat la proces, la continua urgentare a oamenilor bisericii, biserica greco-orientală din Ardeal se pune la 1761 sub jurisdicțiunea de drept a lui Dionisie Novacovici, iar după moartea acestuia, la 1770, sub a lui Sofron Kirilovici, episcopi de Buda, și în fine, în 1789, la propunerea patriarhului din Carloveț Gherasim Novacovici, arhimandritul mănăstirii Bezdin, e numit episcop în Ardeal. Chiar și numirile acestea, după cari dieceza greco-orientală din Ardeal, de naționalitate curat românească, a fost supusă unui episcop comun, împreună cu dieceza din Buda, de naționalitate curat sârbească, iar acești prelați de naționalitate sârbă au devenit superiorii bisericești ai credincioșilor de naționalitate română, dovedesc clar, deoparte unitatea și comunitatea ierarhiei bisericești, de altă parte, că la îndeplinirea funcțiilor bisericești naționalitatea nu a fost luată în considerare, iar după opul amintit al lui Șaguna, acești arhierii de naționalitate sârbească au devenit conducători distinși bisericești ai credincioșilor români.

Dar însuși Andreiu baron de Șaguna, primul mitropolit al bisericii române greco-orientale, a fost în 1846 egumen al mănăstirii Covilului (Sematismul lui Raieci) și ca atare a fost ales episcop al Sibiului. Și în fine Procopiu Ivacicovici, care în anii 1860, la consultările ținute în chestia despărțirii ierarhice, ca episcop al Aradului, — după anexa alăturată sub 261 la procesul verbal de sub numărul 69141/912, — a fost apărătorul intereselor românești tocmai în chestia mănăstirilor din acțiune: a fost atât egumen al mănăstirii Cruședol, de naționalitate sârbă, din scaunul episcopesc greco-oriental al Aradului a fost ales apoi de mitropolit român greco-oriental la Sibiu, și la 1874 ca atare a fost ales de patriarh greco-oriental sârbească.

Datele acestea arată, că obiceiurile bisericești, cari în vremile mai vechi nu au fost cu considerare la naționalitatea bărbaților bisericești, s'au menținut cu efect și în vremile mai nouă, când adecă după despărțirea ierarhică, mai marele bisericii române primește demnitățile cea mai înaltă în biserică sârbească.

De altcum e dovedit din documentele alăturate și din faziunile

martorilor amintiți mai sus, cumcă în mănăstiri au fost și călugări de naționalitate română. E greșită în privința aceasta enunțarea judecătoriei prime, că naționalitatea poate fi dedusă mai ales dela locul de consacrare. E greșită, pentru aceea, pentru că documentele referitoare la naționalitatea călugărilor servesc cu date toate de pe vremea unității și comunității ierarhiei bisericești, iar în vremea aceea și diecezele cu poporațiune de naționalitate sârbă și română au fost comune și unitare, de caracterul sârbească al diecezei Timișorului deci nu se poate vorbi, mai ales considerat fiind cuprinsul documentului alăturat sub V/i la răspuns.

Naționalitatea poate fi dedusă mai ales din locul de naștere, și ținând acest lucru în vedere, numărul călugărilor de naționalitate română a putut se fie însemnat.

După cele desvoltate, materialul de dovedire arătat nu a oferit siguranța corespunzătoare pentru stabilirea, că mănăstirile le-au înființat fundatorii de naționalitate sârbă, spre scopuri bisericești exclusiv ale naționalității sârbești, și astfel în privința acestor averi de caracter fundațional nu se poate enunța, că acelea încă la înființare au fost destinate pentru un scop determinat, cu restrângerea comunității tuturor credincioșilor de o singură lege, deci exclusiv credincioșilor de naționalitate sârbă.

Acționarii s'au pus în proces pe punctul de vedere, că procesul și fără a se enunța aceasta, este a se decide în al lor folos, fiindcă dreptul de acțiune al acționatorilor s'a prescrip, respective, acționarii au câștigat averea mănăstirilor prin posesare, asupra acestora deci acționarii peste tot nu mai pot formula vreun drept. După acționarii adecă, în înțelesul rescriptului de sub A) mitropolia independentă română s'a înființat prin prealaltă rezoluțiune în 24 Decembrie 1864, dela ziua aceasta deci a devenit de drept esistență față de mitropolia sârbească și astfel orice pretenșiune de drept material, isvorată din despărțirea aceasta, avea se fie valorată cu începere dela acest termin. Începând dela 24 Decembrie 1864, după legile de drept privat în 40 de ani, iar după normele în vigoare din dreptul bisericesc în 30 de ani, acționarii trebuiau se pășească pe calea acționării. Dar chiar dacă s'ar lua în socotintă în favorul acționatorilor cuprinsul rescriptului de sub A.) cu privire la încercarea prealabilei înțelegeri, fiindcă delegația congresului național sârbească în 27 Martie 1865, ținând ședință, a respins pretenșiunea acționatorilor referitoare la mănăstiri, în unanimitate, dela ziua aceasta s'a început terminul de 40, respective de 30 de ani pentru valorarea pretenșiunilor, și astfel cu privire la acțiune prescripția a intrat în mod necondiționat în 27 Martie 1905. După ce în cursul pertractării din 27 Martie 1865 congresul național bisericesc sârbească a declarat categoric, că la nici un cas mănăstirile nu le predă, posesarea

dela acest termin a devenit proprietate pentru posesor, deci prin posesarea neinteruptă, după acționarii, ei au câștigat dreptul de proprietate asupra mănăstirilor din acțiune.

Punctul de vedere de drept al tablei regești e acela, că în contra acțiunii nu poate fi ridicată excepție pe tema prescripției, respective a posesării. În legătură cu apărarea pertractată sub III, s'a enunțat adecă, cumcă mănăstirile, ca subiecte îndreptățite se agonisească averi, sunt persoane separate juridice, deci averea lor, în sens mai strâns, e numai proprietatea mănăstirilor, și deci posesarea exerciată în afară de organizația bisericească asupra acestora, față cu persoana a treia, ca fapt de drept în legătură cu proprietatea, este a se considera ca exerciată de mănăstiri înseși ca persoane juridice.

S'a enunțat adecă și aceea, că mănăstirile în privința averii ce formează proprietatea lor, sunt subordonate superiorității bisericești; influența acestora însă, referitoare la raporturile materiale ale mănăstirilor, care se manifestă în exercierea jurisdicțiunii de drept și a dispunerii asupra lor, parte ca îndreptățire, parte ca datorință ce stă sub controla puterii de stat, — fie și de natura dreptului material, — nu poate fi considerată ca raport de drept privat, de un înțeles cu posesorul de drept privat, ci de un astfel de drept, a cărui exerciere e de natura dreptului public.

Sub avere bisericească sunt adecă de înțeles lucrurile, cari deoparte sunt necesare pentru susținerea organismului estern al bisericii, de altă parte sunt necesare în scopul exercierii puterii bisericești și al realizării misiunilor sufletești ale bisericii, precum și averea statului servește pentru susținerea organismului de stat și pentru realizarea scopurilor statului. Amăsurat acestora, subiectivitatea de drept material a bisericii, ca și a statului, e de origine, nu de drept privat, ci de drept public.

De aci urmează, că nici biserică întreagă, ca unitate ierarhică, nici părțile ei, episcopii, comunitățile bisericești, fundațiunile, mănăstirile, câtă vreme e vorba de raporturile de avere ce vin regulate în cadrele organizației bisericești, nu pot fi considerate ca subiecte de drept privat, ci numai ca formațiuni de drept public, pentru că raporturile dintre olaltă ale acestor formațiuni separate, cari compun ierarhia bisericească, le regulează, atât în privința administrației bisericești, cât și în a dreptului material, legi și norme, nu de drept privat, ci de drept public, mai ales de drept bisericesc. (Rescriptul prealalt din 24 Decembrie 1864, art. de lege IX dela 1868, ordinul prealalt din 10 August 1868).

Organismele acestor formațiuni separate, acum amintite, pot se fie luate în considerație ca subiecte de drept privat numai în cazul, dacă vin în referință de drept cu subiecte de drept ce cad în afară de organizația

bisericească. Obiectul acestui proces îl formează însă astfel de pretensiuni, pe cari le ridică în urma despărțirii în două a bisericii greco-orientale din Ungaria, până la 1864 unitară, în biserica greco-orientală română și sârbă, una din unitățile hierarhice în contra celeilalte; judecătoria deci, în urma delegării ei, în înțelesul §-ului 8 din articolul de lege IX din 1868, are să decidă asupra asortel de pretensiuni, cari nu derivă din raporturile de drept material ale bisericii față de persoana a treia, ci din schimbarea organismului bisericesc, mai nainte unitar. Iar prefacerea aceasta organică nu se bazează pe afaceri de drept privat, ci pe fapt de drept public, pentru că permisiunea pentru desfăcerea a dat' o ordinul domnitorului, care eserciază preaînalta supraveghere asupra bisericilor, în urma poziției de drept public, și despre recunoașterea ei ca fiind de drept public, s'a îngrijit art. de lege de drept public IX dela 1868.

Din toate acestea urmează, că pretensiunile acționatorilor, cu toate că în rezultatul final sunt de importanța dreptului material, ca atari nu sunt pretensiuni de drept privat, ci de drept public, precum și acționarii își întemeiază pretensiunile asupra averii mănăstirilor pe titli isvoriti din dreptul public, nu din dreptul privat, atunci, când cer, ca acțiunea lor în privința aparținerii mănăstirilor, din punct de vedere al organizării bisericești, se fie apreciată pe basa împrejurărilor înființării singuraticelor mănăstiri și a raporturilor naționaliste ale populației din jurul mănăstirilor.

În chestia prescripției deci punctul de vedere al tablei regești e acela, că asupra pretensiunii din acțiune nu se estind normele prescripției de drept privat și astfel ea (acțiunea) nu a căzut peste tot sub prescripție. Dar în legătură cu aceasta acționații n'au putut câștiga drept nici pe baza posesării, pentru că un lucru, sau un drept, poate fi posedat numai de posesorul unui lucru sau drept cu caracter de drept privat, nu însă și de persoana, care eserciază dreptul, fie și de natura dreptului material, asupra lucrului respectiv, ca îndreptățire de natura dreptului public.

Dar și dacă s'ar putea ridica în contra acțiunii în general excepția prescripției, respective a posesării, excepția trebuie respinsă și atunci, pentru că până la începerea acțiunii nu s'a implinit termenul legal de 40 de ani al prescripției, respective al posesării (Verbóczy I. 78 § 2.) Prescripția, respective posesarea, o întrerupe adecă acțiunea inițiată pentru valorarea lucrului sau a dreptului, și

până nu este organ al puterii publice, care se silească pe celce nu recunoaște dreptul, la recunoașterea dreptului, termenul prescripției, respective al câștigării de drept prin posesare, nu este început.

Ordinul preînalț din 24 Decembrie 1864 a îndrumat părțile numai la încercarea înțelegerei cu privire la mănăstirile aflătoare în litigiu, dar nu a nominat organul de putere publică, chemat se judece, în cas că înțelegerea se zădărnicește în chestia aceasta de importanța dreptului public. Judecătoria aceasta a instituit'o abia art. de lege IX dela 1868, iar dela sancționarea acestui articol de lege, până la începerea acțiunii, n'au trecut 40 de ani.

Afară de aceasta, fiindcă în rescriptul de sub A) domnitorul, iar în art. de lege IX din 1868 legislatura, a enunțat apriat, că în privința averii bisericești mitropolia împărțită acum în două are să încerce împăcarea, iar în cas că nu succede împăcarea, are să facă pași mai de parte, enunțamentul acesta, după cum s'a accentuat mai sus, cuprinde în sine enunțarea, că până la terminarea procedurii stabilite pentru regularea raporturilor de avere, are să se mențină starea de lucruri de până aci (după cum se spune la așa numitele comune mixte bisericești), și fiindcă după cele stabilite mai sus, mănăstirile din acțiune, pe vremea despărțirii erau instituțiuni bisericești comune, puse în serviciul comun al mitropoliei sârbe și române: înainte de rezolvarea pe calea înțelegerei ori pe calea procesului a chestiei din discuție e datătoare de măsură starea comunității, deci cu privire la averea instituțiilor comune bisericești membrii de naționalitate sârbă și română ai bisericii sunt de considerat ca părtași, iar cu privire la obiectele comune și neîmpărțite ale părtaşilor, până la efectuarea împărțirii, nici unul dintre ei nu poate câștiga drepturi prin posedare.

Din aceasta urmează, că și dacă jurisdicțiunea de drept, exerciată asupra mănăstirilor de către mitropolia acționată ar putea fi considerată de posedare, ea la nici un caz nu e de natură, ca cu privire la ea termenul de posedare să se fi început măcar.

În urma tuturor acestora și cu accentuarea, că punctul de vedere al acționatorilor în privința indivizibilității averilor mănăstirești și a neînstrăinării lor, pe baza motivării corecte din sentința judecătoriai prime, referitoare la aceasta, nici tabla regească nu l-a aflat de acceptabil, și că declarațiunei personale a lui Andreiu baron de Șaguna, episcop în

Ardeal, și a lui Procopiu Ivacicovici, episcop în Arad, făcută după documentul alăturat sub 261 în cursul pertractărilor de înțelegere cu privire la înființarea mănăstirilor, dar nesprîjinită cu nimica, în fața faptului, că înființarea mănăstirilor sârbești nici în cursul procesului actual nu a putut fi stabilită, nu i se poate atribui vreo greutate favorabilă pentru acționați, a trebuit să enunțe, că asupra averii mănăstirilor din acțiune are pretensiune și mitropolia română greco-orientală cu privire la jurisdicțiunea de drept și exercierea dispunerii, stabilite în statutele organice bisericești.

Din natura de drept bisericesc a mănăstirilor, specială și divergentă de a altor fundațiuni (de exemplu Fundațiunea Trandafil), precum și din întocmirile organice bisericești ale celor două mitropolii, urmează, că jurisdicțiunea de drept și dispunere, ce compete celor două mitropolii asupra mănăstirilor, nu în comun, ci separat pentru fiecare mănăstire poate fi exerciată numai de una dintre mitropolii, și astfel are loc împărțirea jurisdicțiunii de drept și a dispunerii.

Că împărțirea cum să se efectuească, e o chestie, în care judecătoria primă, în urma punctului contrar de vedere al dreptului, nu a adus hotărâre; cauza deci se remite primei judecătoriai, în scopul ca să decidă în chestia împărțirii jurisdicțiunii de drept și a dispunerii.

Fiindcă însă în procesul dintre aceleași părți, aflător în curgere pentru jurisdicțiunea de drept și dispunerea exerciată cu privire la averea mănăstirii Hodoș-Bodrog, proces judecat astăzi sub numărul 11140/914, tabla regească a enunțat, că asupra averii Hodoș-Bodrog are pretensiune și mitropolia greco-orientală sârbă în privința jurisdicțiunii de drept și a exercierii dispunerii; dupăce după acestea, că jurisdicțiunea de drept și dispunerea ce poate fi exerciată acum de ambele mitropolii, cum să se împartă cu privire la cele șapte mănăstiri: poate să se decidă numai în mod unitar și cu considerațiuni față de una și de alta, — este a se enunța și aceea, că la împărțirea jurisdicțiunii de drept și a dispunerii ce poate fi exerciată asupra averii mănăstirilor interesate în proces, judecătoria are să fie cu considerare și la aceea, că jurisdicțiunea de drept și dispunerea asupra averii mănăstirii Hodoș-Bodrog, care parte din proces să o primească prin decidera ce va fi adusă tot atunci?

Asupra cheltuielilor de proces și a competențelor avocaților se vor lua dispozițiuni în deciziunea de încheiere a procesului. Avocatul acțio-

natorilor n'a cerut stabilire de cheltuieli pentru participare la expunerea cauzei și pentru luarea cuvântului după expunere, iar stabilirea competențelor sub acest titlu pe seama advocaților acționaților e bazată în §-ul 61 al procedurii în procesele civile.

În fine se observă din partea tablei regești, că deși delegația congresului național greco-oriental sârbesc din Carloveș, neimprovescitată de acționatori, cu tot dreptul a stat în proces ca acționată, fiindcă pe vremea reînțelegerii procesului era în vigoare regulamentul pentru mănăstiri de 1908 și în înțelesul §-ului 13 punct m) reprezentarea mănăstirilor din acțiune în fața autorităților ei îi compete, dar fiindcă atât regulamentul pentru mănăstiri, cât și ordinațiunea preaînaltă din 14 Maiu 1875, în care se cuprinde instituirea delegațiunii naționale congresuale greco-orientale sârbești, în cursul procesului au fost scoase din vigoare, prin preaînalta ordinațiune din 11 Iulie 1912, chestia, că oare pe seama acestui organ bisericesc, care și-a pierdut cercul de competență în organizația bisericească, să se asigure influență în cursul ulterior al procesului, tabla regească a judecat-o în sens negativ, în înțelesul ordinațiunii preaînalte din 11 Iulie 1912.

Budapesta, în 29 Martie 1916.
Emil Barthodéiszky, m. p., prezident de senat. Desideriu Térfi m. p., raportor. Dr. Adalbert Csulyok m. p. Iuliu Kéler m. p. Dr. Aladár Székács m. p.

CONCURS.

Devenind vacante 2 stipendii de stat a 1000 Coroane cu mențiunea, ca absolvenții de cursul teologic al seminarului nostru arhidiecezan să și completeze studiile la universitate, pentru ocuparea lor se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

La stipendiile acestea pot concura tineri greco-orientali români din arhidieceză, cari au terminat cursul teologic în seminarul arhidiecezan.

Cererile de concurs sunt a se înainta la Consistorul arhidiecezan însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Absolutor teologic.
4. Declarație că va asculta studiile, cari se vor indica de Consistorul arhidiecezan, și după terminarea cursului universitar va intra în serviciul bisericii în postul, care i se va designa.
5. Testimoniu dela medic despre starea sanitară.

FOIȘOARA.

Librăriile și bibliotecile ca factor educativ.

De preotul Ioan Dandea.
(Urmare).

Unde nu ar înființa filiale Librăriile Unite principale, ar putea foarte bine să înființeze librării «Asociațiunea» sau Băncile (institutele de credit), prin angajare, prin arăndare, sau prin înființarea de cooperative. Și nici înființarea de librării, ca întreprinderi private, nu ar trebui neglijată, unde să poate, și dacă intră în alianța librăriilor culturale educative, ar trebui sprijinite chiar.

Controlul asupra librăriilor înființate de Instituțiile culturale în largul pământului românesc nu ar fi greu din nici un punct de vedere. Din punct de vedere educativ nu ar fi greu, căci conducerea librăriilor ar fi încredințată unor oameni pregătiți, doritori de progres statornic și temeinic, și cari ar fi garanța, că în librăriile de sub conducerea lor să vând numai cărți permise de comisia anume instituită. Din punct de vedere bănesc administrativ ear nu să prezintă greutăți. Sunt exemple îndestulitoare, cari dovedesc ușurința lucrului. Să ne cugetăm numai la controlul ce îndeplinește «Solidaritatea» față de

băncile românești; controlul dela căile ferate, poște și telegraf etc. Ușurința e și mai mare, dacă librăriile înființate de instituțiile culturale, în care personalul e angajat ar cuprinde numai produse spirituale tipărite, ear restul materialului de librărie: hârtie, pene, cerneală etc. ar fi lăsată în sarcina și în responsabilitatea conducătorului librăriei.

S'ar pretinde ca o condiție neapărată, ca să fie personal pregătit spre aceasta. Aceasta condiție încă nu e greu de implinit, dat fiind dorul și nuzința de lumină ce se observă la poporul nostru. Dar trebuie oferite la tinerii, ce ar voi să se pregătească pentru cariera de librărie, mijloacele necesare. Dar și până am avea acei tineri pregătiți în mod special, s'ar putea face un bun început în mic. Unde d. e, nu s'ar afla bărbați pregătiți întru cânta și doritori de a-și ajuta frații în înaintarea spre progres, s'ar putea foarte bine pune în fruntea unor astfel de întreprinderi folositoare preotul sau învățătorul din centrele provinciale. Ideia să pare ciudată înădevăr, dar mai ciudate lucruri am văzut săvârșind bună oară unui preot și învățător. Oare cum intră în întreprinderi riscate de speculă bănească incompatibile cu demnitatea funcției ce o ocupă, nu ar putea cu mult mai mult folos și pentru demnitățile lor și pentru funcția ce o ocupă și pentru rezultatele activității lor pastorale și pedagogice, să steie în fruntea unor

întreprinderi culturale educative, cari nu sunt atât de incompatibile, dar nu sunt deloc incompatibile, cu funcția ce o ocupă? Dacă s'ar restrânge numai la vânzarea de cărți bune, produse de presă și icoane religioase și naționale, mai ales, acest mic negoț de cărți pe lângă un mic venit bănesc ar fi un ajutor puternic al activității pastorale și pedagogice. Prin cetit bunii cetitori mai cu drag și mai bine în minte cele auzite dela preot și învățător. Având în vedere folosul ce are publicul dela cărțile bune, nimic rușinos nu ar fi, dacă preotul sau învățătorul ar sta în târg în un frumos și potrivit chioșc ale cărui rafturi sunt pline de cărți bune și frumoase. Cum mulți vând și cumpără în târguri nu numai pe sama lor, ci și din speculație bănească și nu li e rușine, așa nu poate să le fie rușine a da doritorilor câte un prieten, câte o călăuză bună a vieții lor.

Cu ajutorul Librăriilor culturale educative aliante s'ar putea organiza colportajul cărților în orășele și sate, încredințându-și câte o persoană potrivită, care să meargă la timpuri potrivite prin orășele și prin sate, aproape din casă în casă, ca să-i îmbie pe toți și toate cu cărți potrivite. Acestea persoane ar avea ca o sfântă datorință a vinde numai produse de tipar admise. S'ar ajunge la acel rezultat că aproape în fiecare familie s'ar pune o mică temelie la o mică bibliotecă; s'ar statornici chiar și în casa cea mai săracă dra-

gostea cetitului, pe lângă care învățatul cetitului și al scrisului nu plătește nimic. Rezultatele colportajului bine organizat ori care ar fi forma de organizare, ar fi așa de mari, încât rezultatele cursurilor de analfebei ar trebui să se ascundă înămintea lor. Dragostea de cetit e trainică și desvoaltă energiile naționale; cetitul și scrisul fără aceea dragoste produce cel mult semidocți închipuți, foarte primejديوși pentru progres prin încăpăținarea nemotivată, cu care țin la părerile lor superficiale și primejdiosoase și prin închipuirea ce o au, că numai ei singuri posed adevărul.

Un colportaj organizat ar face, ca și cel mai sărac om să-și poată procura câteva cărți bune și vreun ziar bun; căci și el are când și când câteva părălufe, cu care le-ar putea cumpăra, dacă îi sunt la îndemână, tot cu aceea ușurință, cu care își cumpără beutura, care-i la îndemână totdeauna. Și astfel și el ar putea intra în societatea cea mai aleasă a tuturor epocilor; s'ar face cetățean al tuturor raselor și contimporan cu toate veacurile. (Lubbock, op. cit. pag 87).

Dar să cere o condiție: ca cărțile și ziarele să fie bune și ieftine. Cărți și ziare ieftine acum am început să avem mai multe, dar nu și toate bune și folositoare. În ceea ce privește comerțul de cărți, e un bine, dar nu înasamnă mult bine pentru cultură și educație; căci cărțile cari nu

6. Alte eventuale documente comandatoare.

Cererile intrate după expirarea termenului de concurs nu se vor lua în considerare.

Sibiu, 1 Iulie 1916.

Consistorul arhidiecezan.

Războiul.

În Bucovina Rusii au atacat fără rezultat la râul Moldova. La Zăbie și Tartarow înaintarea Rușilor a fost împiedecată, și tot așa și la Burcanov. La Luck trupele aliate au schimbat pozițiile, însă nesupărate de dușman. Pe la Riga e luptă mare între trupele rusești și armata lui Hindenburg.

Dela frontul italian se anunță foc viu de artilerie, cu atacuri de infanterie, cari însă au fost respinse. La frontul dela apus Englezii au atacat cu vehemență, și li-a succedat într'un loc se înaintează puțin, în celelalte locuri însă atacurile lor s'au prăbușit. Inversunare au fost și atacurile Francezilor, dar toate au fost respinse de Nemți, cari au mai nimic și câteva aeroplanе dușmane.

Din telegramele primite astăzi mai aflăm, că în Bucovina pe la Prislop, nu s'a întâmplat nimic mai însemnat în cursul zilei de luni. La Zăbie și Tartarow Rușii ne-au împins puțin îndărăt, atacurile lor asupra pozițiilor noastre principale au fost însă respinse. La Riga armata lui Hindenburg a respins atacurile vehemente rusești, iar pozițiile ocupate de Ruși le-a recucerit. La frontul italian și la cel apusan s'au dat lupte mari, fără rezultat pentru dușmani.

Dela Academia Română.

Primirea elevelor în Institutul Ottetelesanu.

Cu începerea viitorului an școlar 1916—17 se vor primi douăzeci de elevi în Institutul de fete dela Măgurele (Ilfov), fundat de Ioan Ottetelesanu și înființat de „Academia Română”, cărora li se vor da, conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea convenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux”.

CertIFICATELE DE ABSOLVIRE ce se vor libera elevelor la terminarea studiilor nu vor da dreptul la ocuparea nici unei funcțiuni publice.

ÎN TOT TIMPUL STUDIILOR DE 5 ani, elevele vor avea întreținerea în Institut și nu vor putea părăsi școala până la terminarea studiilor, afară de cazuri de forță majoră.

Sunt admise în Institut copile născute din părinți români, pe deplin sănătoase, cari până la 20 August 1916 au împlinit 13, dar încă nu 15 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7,50. Candidatele cu clase

sunt bune, mai mult strică decât ajută educației și culturii. Editorul de cărți rele nefolositoare, deși ieftine, arată că voește mai mult folosul bănesc, iar nu sprijinirea progresului cultural educativ. Fața de astfel de editori ar trebui luată luptă dreaptă după vorba: cuiu cu cuiu să scoate afară. Să se edeie cărți bune și ieftine. Începutul s'a făcut, dar trebuie continuat și desăvârșit cu multă stăruință și înțelepciune: căci suntem numai la început. S'a pus temelii la multe biblioteci de editură ieftine de altfel, dar multe din ele răspândesc în mare parte germenul răului în jurul lor (Așa sunt: Biblioteca Flacăra și Lumen în parte, scrierile „Sherlock Holmes”, Romanele de senzație etc). Unele din aceste biblioteci s'au și oprit la câțiva numeri spre binele educațiunii generale. Pe de altă parte multe biblioteci de editură bune ear s'au oprit la câțiva numeri spre răul educațiunii publicului (Biblioteca Noastră, a Fcii Poporului, a Tineretului etc). Mai puternice rădăcini au prins: Biblioteca pentru toți, Biblioteca Socecu, Steaua, a „Asociațiunii”, a Institutului Minerva; ear acum încep să se afirme ca foarte bune: Biblioteca Șaguna de Dr. Lupaș, Bunul Păstor de Dr. N. Bălan și Bunul creștin de Nicodem, apoi Biblioteca națională de D. V. Băcău.

(Va urma).

secundare au să prezinte certificatele de clase secundare, având media cel puțin 6,50.

Nu se admit dispense de nici un fel.

A doua soră nu poate fi admisă în Institut, decât numai după trecerea a cel puțin trei ani dela absolvirea celei dintâiu.

PĂRINȚII elevelor primite în Institut nu pot să-și ia ficele în familie decât pe cele din clasele I și III în vacanța mare, iar pe cele din clasele II și IV în vacanța Paștilor. Direcțiunea își rezervă totuși dreptul de a hotărî cari din ele se pot bucura de vacanțe în familie.

PĂRINȚII aspiranțelor ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită la Academia Română — până la 20 August 1916 — cererile de înscriere însoțite de:

- a) actul de naștere;
- b) actul de vaccinare;

c) un act liberat de autoritatea comunală respectivă, în care, pe lângă naționalitate, se vor mai arăta: profesiunea părinților, starea lor materială, impozitele ce plătesc și numărul copiilor cu vârsta lor; în caz de vor fi funcționari sau pensionari, și cuantumul salariului sau pensiei;

d) atestatul școlar despre terminarea claselor primare și alte certificate de studii.

Actul de sub litera c trebuie să cuprindă toate datele cerute; în caz contrar, el se va însoia cu celelalte acte și nu se va mai face înscrierea.

Comisiunea Fundațiunii Ottetelesanu, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurenții, cari îndeplinesc condițiile mai sus precizate, să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește cetrea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țerii române.

Concurențele cari nu sunt din România, se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 20 August stil vechiu, cererile însoțite de actele enumerate mai sus, de un atestat medical și de o fotografie a lor. Actele în limbi străine vor fi însoțite și de traducerea lor în românește. Lipsa fotografiei atrage după sine nelucrarea între candidate și înapoierea celorlalte acte.

Academia își rezervă însă dreptul de a face admiterea definitivă a copilelor din afară de Regat numai după ce ele vor fi examinate de medical Institutului.

Examenele se vor începe în localul Academiei, luni la 12 Septembrie 1916, ora 8 dimineața.

Cu începerea dela 25 August, părinții pot ridica actele de naștere, de vaccinare și de studii, cu cari au înscris copilele.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii Femeilor ort. române din Sibiu suburbial Iosefin pentru înfrumusețarea bisericii” se convoacă pe Duminecă în 10 Iulie v. a. c. la 3 ore d. a. în sfânta biserică, conform statutei lor § 6.

Program:

1. Raportul comitetului Reuniunii despre activitatea sa în anii 1914 și 1915.

2. Înscrierea noilor membri.

3. Eventuale propuneri.

Sibiu, 3 Iulie 1916.

Victoria Boiu, Nicolau Iordan,
prezidentă, secretar.

La Țibănești.

Cetim în ziarul „Steagul” din București, că un tiner advocat din Iasi, călătorind la Țibănești, unde se află moșia domnului P. P. Carp, a avut o interesantă întrevedere cu bătrânul și înțeleptul bărbat de stat al României, pe care l'a întâlnit în mod întâmplător. Din vorbă în vorbă, advocatul a ajuns la mărturisirea, că drumul la Țibănești l'a făcut, pentru că se ia informațiuni dela clientul seu, aflător pe moșia dlui P. P. Carp, într'un proces de moștenire. „Cât crezi că va câștiga Țăranul din procesul acesta?” l'a întrebă domnul Carp. „Patrusute de franci!” răspunde advocatul. „Și Dtale cât are să-ți dee?” „Osută cincizeci de franci!”

«Bine! Atunci iată aici, 150 franci pentru Dta și 250 franci pentru clientul Dtale. Nu mai face proces, pentru că nu mi place să mi vād oamenii târați prin salele de judecată. Dute, dă omului moștenirea, și apoi vină și găzduște la mine».

La masă bătrânul Carp s'a întreținut în mod foarte afabil cu tinerul și simpaticul advocat din Iasi, căruia, la un moment dat, i'a spus apoi următoarele: «Ideal național... Unire... Glorie! Dar cu cine? Și totuși țara aceasta, pe care Dumnezeu o desprețuiește pentru ticăloșia fiilor ei, nu va muri în ticăloșie! Hoiturile plămâdesc adese paradise superbe»...

Câtă amărăciune și câtă iubire de patrie se cuprinde în aceste puține cuvinte ale înțeleptului bărbat de stat român P. P. Carp!

NOUȚĂȚI.

Bancnote nouă. Banca austro-ungară va pune în circulație, începând cu ziua de 24 Iulie 1916, bancnote noue de câte zece coroane. Lățimea lor este de 150, înălțimea de 80 milimetri, și poartă data de 2 Ianuar 1915, pe o lătură cu text nemțesc (și cu indicația de „zece coroane” în toate limbile întrebunțate în Austria), pe altă latură cu text unguresc exclusiv.

Chemați la arme. Partea cea mai mare a glotașilor contingentului din 1897, aflați capabili, sunt convocați la serviciu pe ziua de 1 August a. c.

În interesul păcii. Din cercurile Vaticanului se vestește, că papa Benedict XV, la începutul anului al treilea de război, va porni eardș o acțiune pentru a restabili pacea popoarelor.

Încalzire cu gaz subpământean. Locuitorii orașului Turda vor avea norocul, ca încă în cursul anului de acum să-și poată încălzi odăile cu ajutorul gazului subpământean dela Șarmășel. Lucrările necesare în acest scop au să fie terminate în 1 Octombrie 1916.

Deputat trădător. Din Trient se anunță: Tribunalul militar de aici a osândit la moarte pe deputatul din Reichsrath al orașului Trient, Dr. Cesare Battisti, care la îsbucnirea războiului italian a fugit în Italia și a intrat în armata italiană. Battisti a căzut în captivitatea trupelor noastre. Tribunalul militar l-a condamnat pentru trădare de patrie. Osânditul a fost executat.

Trupele rusești — au dispărut? Gazetele parisiene scriu, că trupele rusești debarate la Marsilia, după ce au fost preumblate câteva săptămâni în automobile d'alungul frontului englezo-francez, acum deodată au dispărut de pe linia focului. În suși Clemenceau a constatat lucrul acesta ciudat, și astfel se presupune cu drept cuvânt, că așa numitele „trupe rusești” din Franța n'au avut altă țintă, decât să amăgească poporul și ostașii francezi, și să le redeștepte însuflețirea amorțită în urma luptei război.

Tunel. Cercurile competente din Londra se ocupă earăș cu planul clădirii tunelului sub canalul La Manche. Un astfel de tunel ar fi adus mare folos antantei: zilnic s'ar fi putut transporta 80 de mii de oameni și material de treizeci de mii de tone.

† Radu Jantea, paroh ort. român în comuna Rapoștel, a adormit în Domnul în 10 Iulie n. în etate de 72 de ani, dintre cari 37 petrecuți în serviciul bisericii, ca slujitor la altarul Domnului. A fost înmormântat în 12 Iulie n. cu onorurile cuvenite în comuna Rapoștel. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată.

Copil ucigaș. Băiatul Schlicht de 6 ani, din Arad, certându-se cu fetița Catarina Dein, de 4 ani, a lovit-o în pânțele cu piciorul. Fetița a căzut îndată moartă. Cercetarea s'a pus la cale împotriva părinților.

Din Sârbla. Autoritățile serviciului sanitar austro-ungar, după o muncă stăruitoare, au reușit să reducă și să înfrângă toate epidemiile de pe teritoriul ocupat sârbesc. Pentru ca bubatul să nu izbucnească de nou, s'au luat măsuri pentru revaccinarea tuturor locuitorilor din Belgrad. Fiecare cetățean este îndatorat să se revaccineze până la 1 August prin medicii serviciului sanitar.

Iaponez prisionier. Uoa din patrutele noastre, pe frontul bucovinean, a izbutit să pună mâna pe o mitralieră și 6 soldați, între cari unul era japonca. Rușii prinși nu se arătau tristi de loc, cu atât mai vărtos soțul lor din Japonia.

Palat regal ars. În pădurea Tato, cum se anunță din Atene, s'a iscat un mare incendiu, care a distrus și palatul regal de vară și casarmele din apropiere. Vreo 30 persoane au căzut jertfa flăcărilor. Familia regală a scăpat cu mare greutate.

Mănăstire jăfuită. Ziarul *As Est* află din Bucovina, că trupele rusești își continuă jăfuirile și incendierile în părțile ocupate ale Bucovinei. Au prădat, între altele, și mănăstirea românească dela Putna; toate obiectele de valoare ale mănăstirii s'au transportat în Rusia.

Cursuri pentru voluntari. În mai multe orașe din țara noastră au să se înființeze cursuri de 8 săptămâni pe seama acelor voluntari între anii 35 și 50, cari au fost aflați capabili numai pentru serviciu de ajutor, și cari doresc să ajungă rang de ofițer.

Teatrul din Cetinje. Se anunță din capitala munteanegreană: Regele Nichita avea în Cetinje un teatru de curte. Se jucau în deosebi piese sârbești, uneori și comedii franceze și drame rusești și germane. Personalul artistic era format din 18 persoane. În cazuri de trebuință se ajutau cu puterile diletanților. Teatrul era bine cercetat; însuși domitorul și membrii familiei sale veneau regulat la reprezentații. Ba, ce e mai mult, Nichita regele a compus piese teatrale, ca bunăoară: *Împărăteasa din Balcani (Kneza Arvanit)*. Prețul lojlor varia între 6 și 10 dinari; celelalte locuri între 3 și 1 dinari; un loc în balcon 1/2 dinar. Studentii săraci primeau bilete plătite de rege sau de prinții dela curte.

Publicare de concurs.

Până în ziua de 15 August n. c. se publică concurs pentru susținerea elevelor în Internatul Vancean de fetițe din Blaj. Condițiile de primire sunt:

1. Pentru o elevă sunt a se plăti pe un an școlastic 500 cor. solvibile în două ori cel mult în patru rate egale anticipative. Elevele, cari vor să învețe muzica instrumentală, vor plăti separat taxa moderată. Separat are să se plătească și didactul de 32 coroane 60 fileri pentru cele din clasele civile.

2. La intrarea în Internat fiecare elevă are să fie provăzută cu: 1 carte de rugăciuni, 3 haine simple și una din stofă bună de lână de colorare vânăt închis, care va servi de uniformă, 2 șurțe colorate, 2 șurțe de clot negru făcute cu mâneci, 1 năframă mare caldoroasă, 2 năfrâmi mici, 1 jachetă de toamnă și primăvară, 1 palton de iarnă, 1—3 pârcehi de încălțăminte, 8 pârcehi de ciorapi, 12 batiste, câte 6 bucăți de albături de corp, 4 ștergare, 4 servete, 1 păhar și tacâm, 4 ștergătoare de lighan, 1 lighian, 1 ținătoare de săpun, 1 ucea de tinchea, pepteni, perie de dinți și de încălțăminte, 1 saiea de paie (străjrac), 1 țol, 2 fețe de pat, 1 plapomă și 2 fețe de plapomă, 2 perini și 4 fețe de perină. Toate vesmintele și albaturile să fie simple și marcate cu numele întreg al elevei.

Pentru suma solvită fiecare elevă va primi:

1. Instrucție în studiile perscrise pe clasele I—IV elementare și I—IV civile, educația religioasă-morală și deprinderi în conversația maghiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari, sănătoase și luminoase, provăzute cu mobilier de lipsă.

3. Vipt întreg.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fiecare lună elevele vor lua câte o baie, care le costă la an 4 cor.

5. Instrucție practică în cele economice, în orele libere de învățământul școlar.

La cererile pentru primire au să se alature: extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Rugărilor pentru primire au să se înainteze Preaveneratului Consistor mitropolit din Blaj, alăturându-se la fișete care o marcă de 45 fileri, pentru spedarea francată a rezoluției. Dela rugarea pentru primire nu sunt dispenzate nici elevele, cari au mai fost în internat.

Blaj, 1 Iulie 1916.

Direcțiunea Internatului Vancean de fetițe.

Nr. 269 protop. 1916. 112 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a din **Tapu**, protopresbiteratul Mediașului, pe baza rezoluției consistoriale din 26 Aprilie 1916 Nr. 4042 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- a) ajutor din fondul Rudolfin în suma de cor. 200;
- b) folosirea casei, grădinei, și a cimitirului parohial;
- c) venitul stolar uzitat dela 50 familii;
- d) emolumentele în naturalii: ferdelă de cucuruz și zile de lucru dela fiecare familie, precum și lemne de foc după curte din pădurea comună, în valoare de cor. 100.

Concurenții își vor înainta petițiile cu documentele recerute, subsemnatului oficiu în termenul indicat, și sunt datori a se prezenta în biserică pentru a cânta, respective pentru a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Mediaș, 27 Maiu 1916.

Romul Mircea
protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din **Ocna-infer.** se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1200 cor. din cassa bisericeii; cvartir în natură. Nr. 113 1-3

Învățătorul ales este obligat se formeze cor bisericesc — cu elevii cu care se cânte Dumineca și sârbătoarea răspunsurile liturgice și se instrueze în școala de repetiție fără altă remunerație.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protop. gr.-or. Sibiu, și să se prezinte înainte de alegere la biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Oficiul parohial gr.-or. Ocna-inferioară, la 29 Iunie 1916.

Is Popa, parch **Ioan Domnariu**
Nr. 239/1916 prot.

Văzut: **Dr. Ioan Stroia**
protopresb.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din comuna **Băița (H. Boicza).** protopresbiteratul „Zarand“, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“. Nr. 111 1-3

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- Salar anual Cor. 1200—, și anume: Din repartitie Cor. 400—, dela biserica Cor. 400—, dela Ver. Consistor Cor. 200—, și ajutor dela stat votat deja Cor. 200—,
- Selariul să plătește lunar anticipativ prin epitropia parohială.
- Cvartir și grădină în natură.

Dela concurenți se recere:

1. Să instrueze corul elevilor, precum și să conducă corul deja existent al adulților și să cânte cu ei în Dumineci și sârbătoare răspunsurile la sf. Liturgie.
2. Să instruce respective să propună în fiecare Mercure după prânz religia și limba română elevilor ce cercetează școlile străine din loc.
3. Să cultive în ordine grădina de pomărit.
4. Alesul învățător este obligat a cerceta biserica în fiecare Duminecă sau sârbătoare atât în decursul anului școlar, cât și în timpul vacanței de vară.

Reflectanții la acest post au se aştearnă — în termenul deschis — rugărilor de concurs, instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral al „Zarandului“ în Brad.

Pentru a face cunosctintă cu poporul, și pentru a-și arăta dexteritatea în cântări, concurenții sunt poștiți a se prezenta la biserică într-o Duminecă sau sârbătoare.

Băița, (H. Boicza) la 24 Iunie 1916.

George Drăgan, **Nicolae Popica,**
președinte. notar epitrop.

Nr. 339/1916 Vidi:
Brad, la 28 Iunie 1916.

V. Dămian
protopresb.

„CRIȘANA“

Inst. de credit și econ., soc. pe acții în Brad.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **casar** la centrala institutului „Crișana“ din Brad. se publică concurs cu termen până la 1 August st. n. 1916.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

- a) Salar fundamental K 1600 —,
- b) Bani de cvartir K 400 —,
- c) 15% adaus de scumpete după salarul fundamental și alte 15% adaus de scumpete pe timpul cât ține răboiul,
- d) tantiemă statutară, și
- e) 6 cvincvenale de câte 10%, calculate din ziua definitivării.

Dela reflectanți să recere ca să dovedească că au absolvit o școală comercială cu esamen de maturitate, sau că au vre-o altă școală analoagă și că până acum au fost angajați la vre-un institut de bani ca funcționar de bancă.

Cassarul va avea să depună o cauțiune în bani gata de K 3000 —, sau hârtii de valoare acceptabile în mărimea cauțiunii amintite.

Noul casar după un an de probă va fi definitizat și luat în șirul funcționarilor cu drept de pensiuine.

Recurenții sunt rugați întru cât le este posibil, să-și prezinte cererile în persoană.

(109) 2-3

Direcțiunea.

Casă în colț

confortabilă, în fața soarelui, cu grădină, este de vânzare din mână liberă.

Unde? spune administrația acesteia foi. 105 3-3

Un comis

(specialist în manufactură să preferă) află loc la firma

106 3-3

Ioan Comșa & Fiu
Szelistye (com. Szeben).

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60
 - Nr. 2. I. Nețroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. —50
 - Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceie voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu. —60
 - Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovină n'a învățat și umblă la însurat, sau Vlăduțul mamei. —40
 - Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale. —60
- Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preafnălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I,** sub îngrijirea și binecuvântarea înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu,** arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiuinea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinii Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **13 cor.** scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu **10 cor.** Revanzătorilor se dă rabat **20%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hârtie fină și trainică.

Icoane

ce se află spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Nagyszeben (Sibiu), cu prețuri reduse, și anume:

Nr. buc.	Numirea	lățimea		pietate pe	Prețul	
		in cm.	lungimea in cm.		C.	f.
1	Nașterea Maicii Domnului	62	80	pânză	45	—
1	Nașterea Maicii Domnului	40	50	"	12	—
1	Punerea în mormânt	68	55	"	17	50
1	Adormirea Maicii Domnului	40	52	tinichea	15	50
1	Maica Domnului cu Mântuitorul nostru Isus Christos	74	100	pânză	70	—
1	Răstignirea Domnului	73	100	"	70	—
1	Mucenicul George	55	68	"	10	—
1	Mucenicul George	55	68	"	8	—
1	Botezul Domnului	65	83	tinichea	45	—
1	Invierea Domnului	20	30	lemn	8	50
1	Ierarhul Nicolae	40	52	tinichea	12	—
1	Botezul Domnului	26	32	"	10	—
2	Mucenicul Haralambie	26	32	"	10	—
1	Mucenicul Dumitru	26	32	"	10	—
1	Tăierea împrejur	26	32	"	10	—
1	Cuvioasa Paraschiva	26	30	"	10	—
6	Mântuitorul nostru Isus Christos	54	70	hârtie	4	—
6	Maica Domnului	54	70	"	4	—
9	Patimile Domnului	58	48	"	2	—
1	Prapor pietat pe pânză, pe o parte, icoana Ierarhului Nicolae, pe cealaltă parte, icoana Botezul Domnului				80	—

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu,** se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **200 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu copcii cu cutie de păstrat **50 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, cu copcii **40 cor**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.